

НАЧЕЛО ЕКВИВАЛЕНЦИЈЕ КОД ЗАСНИВАЊА УГОВОРНИХ ОДНОСА

Начело једнаке вредности узајамних престација није апсолутно и не односи се на све уговоре; оно се између осталог не односи ни на оне двостране теретне уговоре у којима је слободном израженом вољом уговорних страна прихваћена нижа вредност престације једне од уговорних страна, у односу на вредност давања друге уговорне стране.

Из образложења: Првостепеном пресудом усвојен је тужбени захтев тужиоца те је утврђено да је уговор о размени непокретности закључен између РС и друготуженог апсолутно ништав, јер је оспореним уговором повређено начело једнаке вредности узајамних давања из чл. 15 ЗОО будући да је тржишна вредност некретнина које су дате у замену била очигледно несразмерна, у износу од око 9,3 пута. Такође је утврђено да одрицање уговарача од права на разлику између процењених тржишних вредности (чл. 4 став 1 Уговора о размени) као и одрицање од захтева за поништај уговора по основу прекомерног оштећења (чл. 4 став 2 Уговора) представља поступање супротно јавном поретку и добрим обичајима. Другостепеном пресудом је међутим истакнуто да начело једнаке вредности узајамних престација није апсолутно и не односи се на све уговоре. Оно се између осталог не односи ни на оне двостране теретне уговоре у којима је слободном израженом вољом уговорних страна прихваћена нижа вредност престације једне од уговорних страна у односу на вредност давања друге уговорне стране што с обзиром на начело аутономије воље, није искључено. Дакле, ако је до повреде овог начела дошло као последица аутономије воље уговарача при закључењу уговора, нема основа за касније позивање на неважност уговора из разлога повреде начела једнакости узајамних давања из чл. 15 ЗОО. Иако је начело еквивалентности узајамних престација у двостраним уговорима сврстано у једно од основних начела облигационих права, повреда тог начела не повлачи увек за собом правне последице. Оне наступају само у случајевима одређеним законом, а то је под условима из одредбе чл. 139 и 141 ЗОО. Полазећи од наведеног другостепени суд је у том делу преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца.

(пресуда Основног суда Сомбор П. 209/10 од 01.12.2011.г.и пресуда Апелационог суда Нови Сад Гж. 4488/12 од 14.03.2013.г.).